

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 13.10.2011
COM(2011) 637 окончателен

**СЪОБЩЕНИЕ ОТ КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, ДО
СЪВЕТА, ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И
ДО КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ**

**Повишаване на въздействието на политиката на ЕС за развитие: програма за
промяна**

{SEC(2011) 1172 окончателен}

{SEC(2011) 1173 окончателен}

СЪДЪРЖАНИЕ

1.	Намаляване на бедността в един бързо променящ се свят	3
2.	Права на човека, демокрация и други ключови елементи на доброто управление	6
3.	Приобщаващ и устойчив растеж за човешко развитие	8
3.1.	Социална защита, здравеопазване, образование и работни места	9
3.2.	Бизнес среда, регионална интеграция и световни пазари	9
3.3.	Устойчиво селско стопанство и енергетика	10
4.	Диференцирани партньорства за развитие	11
5.	Координирани действия на ЕС	12
6.	По-добра съгласуваност между политиките на ЕС	14
7.	Обвързване с програмата за промяна	14

1. НАМАЛЯВАНЕ НА БЕДНОСТТА В ЕДИН БЪРЗО ПРОМЕНЯЩ СЕ СВЯТ

В този критичен момент — изправени сме пред нови глобални предизвикателства, набелязаният срок 2015 г. за постигане на целите на хилядолетието за развитие (ЦХР) приближава, а подготовката за следващата многогодишна финансова рамка (МФР) тече — ЕС трябва да избере правилната комбинация от политики, инструменти и ресурси, за да се бори ефективно с бедността в контекста на устойчивото развитие. Комисията предлага Програма за промяна за засилване на солидарността на Европа с развиващите се нации по света в тази борба.

Както е посочено в Договора от Лисабон, подкрепата на усилията на развиващите се страни за премахване на бедността е основна цел на политиката за развитие и приоритет за външната дейност на ЕС в подкрепа на интересите на ЕС за стабилен и благоденстващ свят. Политиката за развитие допринася също така за посрещане и на други глобални предизвикателства и за осъществяване на стратегията 2020 на ЕС.

ЕС вече е направил много, за да допринесе за намаляване на бедността и по-специално да подкрепи постигането на ЦХР. При все това в много части на света продължава да съществува крайна бедност. Поредица от **глобални сътресения** направи уязвими много развиващи се страни. Световното население продължава да расте и поради това са необходими повече действия, за да се справим с глобалните предизвикателства като предотвратяването на конфликти, сигурността, опазването на околната среда, изменението на климата и предоставянето на глобални обществени блага като продоволствена сигурност, достъп до вода и подходящи санитарни условия, енергийна сигурност и миграция.

Междувременно ръководените от народа движения в Северна Африка и Близкия изток подчертаха факта, че стабилният напредък по постигането на ЦХР е от основно значение, но не е достатъчен. Това води до две заключения: първо, че **целите на развитието, демокрацията, правата на човека, доброто управление и сигурността са взаимосвързани**, и второ, че е от решаващо значение обществата да предложат **бъдеще на младите хора**.

Политиката на ЕС за развитие трябва да вземе предвид нарастващата диференциация между развиващите се страни. Наскоро **няколко страни партньори станаха пълноправни донори, докато други се намират в ситуация на нарастваща уязвимост.** Сега ЕС трябва да проучи нови начини на работа с тях и да насърчи една по-приобщаваща международна програма в областта на развитието.

Съществува също възможност ЕС да работи в по-тясно сътрудничество с **частния сектор, фондациите, гражданското общество и местните и регионалните органи**, тъй като тяхната роля в развитието расте.

На равнище ЕС с **Договора от Лисабон политиката за развитие заема стабилно място във външната дейност на ЕС.** Създаването на длъжността върховен представител/заместник-председател (ВП/ЗП), подпомаган от Европейската служба за външна дейност (ЕСВД), предлага нови възможности за по-ефективно сътрудничество за развитие и по-съгласувано изготвяне на политики.

ЕС е не просто 28-ият европейски донор. Комисията осъществява 20 % от колективните усилия на ЕС за предоставяне на помощ, но заедно с това има и координираща и обединяваща роля и участва в изготвянето на политиките. ЕС е икономически и търговски партньор и неговият политически диалог, политиката му за сигурност, както и политиките му в много други области — от търговията, селското стопанство и рибарството до околната среда, климата, енергетиката и миграцията — имат силно въздействие върху развиващите се страни. Той трябва да даде израз на тази многостранна роля в различни съчетания от политики, адаптирани към всяка страна партньор. За да бъде напълно ефективна дейността им, ЕС и неговите държави-членки трябва да говорят и действат единно за постигане на по-добри резултати и за подобряване на отзвук от действията на ЕС.

В настоящите трудни икономически и бюджетни условия е още по-важно да се гарантира, че помощта се изразходва ефективно, дава възможно най-добрите резултати и се използва за привличане на допълнително финансиране за развитието.

С оглед на този нов контекст през 2010 г. Комисията започна консултация относно политиката на ЕС за развитие¹. Тази консултация потвърди значението на съществуващата рамка на политиката, като едновременно с това бе постигнато и съгласие относно необходимостта от повишаване на въздействието ѝ.

Необходими са промени в редица направления. По-специално ЕС трябва да се стреми да насочи помощта си за страните партньори към областите, в които тя може да окаже най-силно въздействие, и да концентрира своето сътрудничество за развитие в подкрепа на:

- **правата на човека, демокрацията и други ключови елементи на доброто управление;**
- **приобщаващия и устойчив растеж за човешкото развитие.**

За да се осигури максимална ефективност от гледна точка на разходите, това следва да бъде съпътствано от:

- **диференцирани партньорства за развитие;**
- **координирани действия на ЕС;**
- **по-добра съгласуваност между политиките на ЕС.**

Комисията предлага Програма за промяна, която ще доведе до:

- **увеличаване на дела на програмите на ЕС за национално и регионално сътрудничество, посветени на политическите приоритети, посочени в точки 2 и 3 по-долу;**
- **концентриране на дейностите на ЕС във всяка страна в максимум три сектора;**

¹ COM(2010) 629 - http://ec.europa.eu/europeaid/how/public-consultations/5241_en.htm

- увеличаване на обема и дела на помощта от ЕС за страните, които се нуждаят най-много от нея и в които ЕС може да окаже реално въздействие, включително нестабилните държави;
- засилване на значението на аспектите, свързани с правата на човека, демокрацията и доброто управление, при определянето на комбинацията от инструменти и начини за предоставяне на помощта на национално равнище;
- продължаване на подкрепата за социалното приобщаване и човешкото развитие чрез предоставяне за тази цел на поне 20 % от помощта на ЕС;
- по-голям акцент върху инвестирането в движещите сили на приобщаващия и устойчив икономически растеж, което представлява основата на усилията за намаляване на бедността;
- увеличаване на дела на помощта от ЕС, предоставяна чрез новаторски финансови инструменти, включително в рамките на механизми за съчетаване на безвъзмездни средства и заеми;
- акцент върху съдействието за намаляване на изложеността на развиващите се страни на глобалните сътресения, като изменението на климата, влошаването на състоянието на екосистемите и ресурсите и нестабилните и рязко покачващи се цени на енергията и селскостопанските продукти, чрез съсредоточаване на инвестициите в устойчивото селско стопанство и енергетика;
- справяне с предизвикателствата, свързани със сигурността, нестабилността и прехода;
- съвместни стратегии на ЕС и държавите-членки за ответни действия, основани на собствените стратегии за развитие на партньорите, със секторно разделение на работата;
- обща за ЕС рамка за отчитане на резултатите;
- по-добра съгласуваност на политиките за развитие, включително чрез нови тематични програми, изграждащи синергия между световните интереси и премахването на бедността.

С предложената **Програма за промяна** не се цели да се дефинират отново основните принципи на политиката. Тя **няма да отслаби първостепенната цел на ЕС за премахване на бедността в контекста на устойчивото развитие**, както е посочено в Европейския консенсус за развитие². Ангажиментите на ЕС относно финансирането на развитието, постигането на ЦХР и ефективността на помощта остават твърди, както и амбициите му като политически лидер и основен донор.

Стратегиите за развитие, ръководени от страната партньор, ще продължат да формират сътрудничеството за развитие на ЕС в съответствие с принципите на **ангажираност и партньорство**. ЕС се стреми към **по-голямо взаимно ангажиране** със своите партньори, включително взаимна отчетност по отношение на резултатите. **Диалогът на национално равнище, провеждан в координирана рамка на донорите**, следва да определи точно областите и начините на намеса на ЕС. Освен това ще бъде провеждано по-ефективно сътрудничеството в рамките на многостранната система.

² 2006/C 46/01.

2. ПРАВА НА ЧОВЕКА, ДЕМОКРАЦИЯ И ДРУГИ КЛЮЧОВИ ЕЛЕМЕНТИ НА ДОБРОТО УПРАВЛЕНИЕ

Доброто управление, в своето политическо, икономическо, социално и екологично измерение, е от ключово значение за приобщаващото и устойчиво развитие. Подкрепата на ЕС за управлението следва да заеме по-важно място във всички партньорства, по-специално чрез стимули за реформа, ориентирана към резултатите, и акцент върху ангажиментите на партньорите по отношение на **правата на човека, демокрацията и принципа на правовата държава**, както и по отношение на задоволяването на изискванията и нуждите на тяхното население.

Тъй като дългосрочният напредък може да се стимулира само от вътрешни сили, ще бъде възприет **подход, съсредоточен върху политическия и стратегическия диалог** с всички заинтересовани страни. **Комбинацията и равнището на помощите ще зависят от състоянието на страната, включително и от способността ѝ да провежда реформи.**

Подкрепата за управлението може да бъде под формата на програми или на действия, основани на проекти, в подкрепа на участниците и процесите на местно, национално и секторно равнище. **Подкрепата от общия бюджет на ЕС следва да е свързана с управленската ситуация в страната партньор и с политическия диалог, провеждан с тази страна, в сътрудничество с държавите-членки**³.

Ако дадена държава отслаби ангажимента си по отношение на правата на човека и демокрацията, ЕС следва да засили сътрудничеството си с **недържавните участници и местните органи** и да използва форми на помощ, които осигуряват на бедните подкрепата, от която се нуждаят. В същото време ЕС следва да поддържа диалог с правителствата и недържавните участници. В някои случаи ще е уместно помощта да се обвърже с **по-строги условия**.

Акцентът върху резултатите и взаимната отговорност не означава, че ЕС ще пренебрегва **ситуациите на нестабилност**, в които въздействието е по-бавно или е по-трудно да бъде измерено. ЕС следва да се стреми да помогне на страните при ситуации на несигурност за установяване на функциониращи и отговорни институции, които предоставят основни услуги, и подпомагане на намаляването на бедността. Решения за бюджетна подкрепа за тези държави ще бъдат взети за всеки отделен случай, като доходи, разходи и рискове.

Действията на ЕС следва да фокусират върху:

- **Демокрация, права на човека и върховенство на закона.** ЕС трябва да продължи да подкрепя процеса на демократизация, свободните и честните избори, функционирането на институциите, свободата на медиите и достъпа до интернет, защитата на малцинствата, върховенството на закона и съдебните системи в страните партньори.

---

³ COM(2011) 638.

- **Равенството между половете и овластяването на жените** като участници за развитие и миротворци⁴ ще се превърне в основна съставна част на всички политики и програми на ЕС за развитие чрез плана за действие за равнопоставеност на половете 2010 г.
- **Управление в публичния сектор** за по-добро предоставяне на услуги. ЕС следва да подкрепя националните програми, да подобри определянето на политиките, управлението на публичните финанси, включително и създаването и укрепването на органите и мерките за одит, контрол и борба с измамите, както и институционалното развитие, включително управлението на човешките ресурси. Вътрешната реформа и данъчните политики в полза на бедните са от жизнено значение.
- **Данъчна политика и администрация.** ЕС ще продължи да насърчава лоялните и прозрачни национални данъчни системи в своите програми за отделните държави в съответствие с принципите на ЕС на доброто управление в данъчната област, редом с международните инициативи и докладването по страни за укрепване на финансовата прозрачност.
- **Корупция.** ЕС трябва да помогне на своите страни партньори да се справят с корупцията чрез програми за управление, които подпомагат застъпничеството, повишаването на осведомеността и отчетността и увеличаването на капацитета на контролните и надзорните органи и на съдебната власт.
- **Гражданско общество и местни власти.** Въз основа на „структуриран диалог“⁵, ЕС трябва да заздравя своите връзки с организациите на гражданското общество, социалните партньори и местните органи, чрез поддържането на редовен диалог и използването на най-добри практики. Тя следва да подкрепи възникването на организирано **местно гражданско общество** в състояние да действа като надзорен орган и партньор в диалог с националните правителства. ЕС следва да разгледа възможностите за **мобилизиране на опита на местните органи**, например чрез мрежи на върхови научни постижения или туининг проекти.
- **Природни ресурси.** ЕС следва да увеличи своята подкрепа за процесите и органите за надзор и да продължи да подкрепя реформите на управлението, които подпомагат устойчивото и прозрачното управление на природните ресурси, включително суровини и морски ресурси, и услугите, свързани с екосистемите, като се отдели по-специално внимание на зависимостта на бедните от тях, особено на дребните стопанства.
- **Връзка между развитие и сигурност.** ЕС следва да гарантира, че неговите цели в областта на политиката на развитие, изграждането на мира, предотвратяването на конфликти и международната сигурност (включително сигурността в киберпространството) взаимно се подсилват. ЕС следва да

---

⁴ SEC(2010) 265 окончателен.

⁵ http://ec.europa.eu/europeaid/who/partners/civil-society/structured-dialogue_en.htm

завърши и изпълни поискания план за действие относно сигурността, уязвимостта и развитието⁶.

3. ПРИОБЩАВАЩ И УСТОЙЧИВ РАСТЕЖ ЗА ЧОВЕШКО РАЗВИТИЕ

Приобщаващият и устойчив икономически растеж е от решаващо значение за дългосрочното намаляване на бедността, а *моделите* на растеж са също толкова важни, колкото и *темповете* на растеж. За тази цел ЕС трябва да насърчава повече приобщаващ растеж, характеризиращ се със **способност на хората да участват и да се възползват от богатство и създаване на работни места**. Насърчаването на достойни условия на труд, обхващащи създаването на работни места, гарантирането на права на работното място, социалната защита и социалния диалог са от жизненоважно значение.

Развитието не е устойчиво, ако **вреди на околната среда, на биоразнообразието и на природните ресурси, и увеличава рисковете/уязвимостта по отношение на природни бедствия**. Политиката за развитие на ЕС следва да насърчава „екологосъобразната икономика“, която може да генерира растеж, създаване на работни места и намаляване на бедността чрез оценяване и инвестиране в природни ресурси⁷, включително чрез подкрепата на пазарни възможности за по-чисти технологии, енергийна и ресурсна ефективност и ниски емисии на въглерод и същевременно стимулираща иновациите, използването на ИКТ и намаляването на неустойчивото използване на природни ресурси. Това трябва също така да допринесе за подобряване на издръжливостта на развиващите се страни спрямо последствията от изменението на климата.

Обществените организации трябва да изградят партньорства с частни компании, местни общности и гражданското общество. **Корпоративната социална отговорност** както на международно, така и на национално ниво, може да помогне да се избегне занижаването на изискванията по отношение на правата на човека, международните социални и екологични стандарти и насърчаване на отговорно поведение в бизнеса в съответствие с международно признатите инструменти.

ЕС трябва да съсредоточи подкрепата си за приобщаващ и устойчив растеж върху:

- онези сектори, които поставят основите за растежа и способстват гарантирането, че той е приобщаващ, а именно **социалната защита, здравеопазването и образованието**;
- способстващи вектори за приобщаващ и устойчив растеж, а именно **постабилна бизнес среда и задълбочаваща се регионална интеграция**;
- тези сектори, които имат силен мултиплициращ ефект върху икономиката на развиващите се страни и допринасят за защитата на околната среда, предотвратяването на изменението на климата и адаптирането към него, а именно **устойчиво селско стопанство и енергетика**.

---

⁶ Заключение на Съвета 14919/07 и 15118/07.

⁷ COM(2011) 363 окончателен.

3.1. Социална защита, здравеопазване, образование и работни места

ЕС трябва да предприеме **по-всестранен подход към човешкото развитие**. Това включва подкрепа за здраво и образовано население, предоставяйки на работниците умения, които да им позволят да реагират на нуждите на пазара на труда, развитие на социалната защита и намаляване на неравенството във възможностите.

ЕС следва да подпомага секторни реформи, които да повишат достъпа до качествени здравни и образователни услуги, и да укрепи местния капацитет за справяне с глобалните предизвикателства. ЕС следва да използва своята гама от инструменти за помощ, особено „**договори за секторна реформа**“ посредством засилен политически диалог.

ЕС следва да предприеме действия с цел развитие и укрепване на здравни системи, намаляване на неравенствата при достъпа до здравни услуги, насърчаване на последователността в политиката и увеличаване на защитата срещу глобалните рискове за здравето, така че да бъдат **подобри здравните резултати** за всички.

ЕС следва да засили подкрепата си за **качествено образование**, за да получат младите хора знанията и уменията, които им позволяват да бъдат активни членове на едно развиващо се общество. Чрез изграждане на капацитет и обмен на знания, ЕС следва да подкрепя професионалното обучение за целите на **пригодността за заетост** и капацитета за провеждане на научни изследвания и използване на резултатите от тях.

ЕС следва да подкрепи **програмата за достойни условия на труд, схемите и минималните изисквания за социална защита** и да насърчи политики за улесняване на **регионалната мобилност на работна ръка**. ЕС ще подкрепи целеви усилия за цялостно използване на взаимовръзките между миграцията, мобилността и трудовата заетост.

3.2. Бизнес среда, регионална интеграция и световни пазари

Икономическият растеж се нуждае от благоприятна бизнес среда. ЕС следва да подкрепя развитието на **конкурентоспособни местни частни сектори**, включително чрез изграждане на местен капацитет за институционална и бизнес среда, насърчаване на МСП и кооперативите, подпомагане на реформите на законодателната и регулаторната рамка и тяхното изпълнение (включително за използването на електронни комуникации като средство за подпомагане на растежа на всички сектори), улесняване на достъпа до бизнес и финансови услуги и насърчаване на селскостопанската, индустриалната и иновационната политики. Това ще позволи на развиващите се страни, особено на най-бедните от тях, да се възползват от възможностите, предоставени от **интегрираните на световно равнище пазари**. Тези усилия следва да бъдат придружени от по-добри и по-целеви помощи за търговия и търговски облекчения.

В същия дух от решаващо значение за успеха на развиващите се страни е привличането и задържането на значителни **частни вътрешни и външни инвестиции и подобряване на инфраструктурата**. ЕС трябва да разработи **нови начини за ангажиране на частния сектор**, по-специално с оглед мобилизиране на дейностите и ресурсите на частния сектор за предоставянето на обществени блага. Той трябва да проучи предварително финансирането с безвъзмездни средства и механизмите за

споделяне на риска, за да се задействат публично-частни партньорства и частни инвестиции. ЕС следва да инвестира в инфраструктура, единствено в случаите, когато частният сектор не може да направи това при търговски условия.

ЕС ще продължи да развива сливането на механизми за стимулиране на финансови ресурси за развитие, като се основава на успешен опит като европейските инвестиционни инструменти или доверителния фонд за инфраструктура ЕС-Африка. В избрани сектори и държави следва да **бъде осъществяван по-висок дял от ресурсите на ЕС за развитие чрез съществуващи или нови финансови инструменти, като например съчетаване на безвъзмездни средства и заеми и други механизми за поделене на риска, за да се наберат допълнителни ресурси и по този начин да се увеличи въздействието.** Този процес трябва да се подкрепя чрез платформа на ЕС за сътрудничество и развитие, включваща Комисията, държавите-членки и европейските финансови институции.

Регионалното развитие и интеграция могат да стимулират търговията и инвестициите и да насърчат мира и стабилността. ЕС следва да подкрепи усилията за регионална и континентална интеграция (включително инициативите юг-юг) чрез партньорски политики в области като пазарите, инфраструктурата и трансграничното сътрудничество относно водоснабдяването, енергетиката и сигурността. Подкрепа ще бъде предоставена за справяне с пропуските по отношение на конкурентоспособността, като част от значителните и нарастващи **дейности за ЕС за подпомагане на търговията, споразумения за икономическо партньорство и други споразумения за свободна търговия** с развиващите се региони.

3.3. Устойчиво селско стопанство и енергетика

ЕС следва да използва своята подкрепа в селското стопанство и енергетиката, за да помогне на развиващите се страни да се предпазят от сътресения (като оскъдни ресурси и предлагане, нестабилност на цените) и по този начин да се осигурят основи за устойчив растеж. ЕС следва да се справи с неравенството, по-специално да предостави на бедните хора по-добър достъп до земя, храна, вода и енергия без това да навреди на околната среда.

В **селското стопанство**, ЕС следва да подкрепя устойчиви практики, включително опазването на услугите, свързани с екосистемите, като даде предимство на практики, развити на местно равнище, и като се съсредоточи върху селското стопанство на дребни производители и на селския поминък, сформирването на групи от производители, веригата на доставка и пускане на пазара, както и върху държавните усилия за улесняване на отговорни частни инвестиции. ЕС ще продължи да работи за укрепването на хранителни стандарти, управлението на продоволствената сигурност и намаляването на нестабилността на цените на храните на международно равнище.

В **областта на енергетиката**, ЕС трябва да предложи технология и експертни знания, както и финансиране за развитие, и да се съсредоточи върху три основни предизвикателства: нестабилност на цените и енергийна сигурност; изменение на

климата, включително и достъп до нисковъглеродни технологии; и достъп до безопасни, достъпни, чисти и устойчиви енергийни услуги⁸.

В двата сектора, ЕС следва да подкрепи развитието на капацитет и трансфер на технологии, включително по отношение на стратегии за адаптиране към изменението на климата и за смекчаване на неговите последици.

ЕС търси дългосрочни партньорства с развиващите се страни, основани на взаимна отчетност.

4. ДИФЕРЕНЦИРАНИ ПАРТНЬОРСТВА ЗА РАЗВИТИЕ

ЕС трябва да се стреми към **ориентиране на своите ресурси там, където те са най-необходими за намаляване на бедността, и където биха могли да имат най-голямо въздействие.**

Помощта под формата на безвъзмездни средства не следва да предвижда географско сътрудничество с по-напреднали развиващи се страни, които вече се развиват по устойчив начин и/или са в състояние да произведат достатъчно собствени ресурси. И обратно много други страни остават силно зависими от външна помощ за предоставянето на основни услуги на своето население. Между тези две има редица други ситуации, които изискват различни съчетания от политики и договорености за сътрудничество. Затова **диференцираният подход на ЕС за отпускане на помощи и за партньорства** е от първостепенно значение за постигане на максимално въздействие и на икономическа ефективност.

ЕС следва да продължи да признава особеното значение на подкрепата за развитие в **съседните държави**⁹ и в **африканските държави на юг от пустинята Сахара**¹⁰. ЕС следва, във всички региони, да предоставя повече средства, отколкото в миналото за държавите, които са в най-голяма нужда, включително и за нестабилни държави.

По-точно помощта за развитие на ЕС следва да се разпределя в съответствие с:

- **нуждите на дадена страна:** оценени с помощта на няколко показатели, като се вземат предвид, *inter alia*, тенденциите за икономическо и социално/човешко развитие и темпа на растеж, както и показатели за уязвимост и несигурност.
- **капацитети:** оценени според способността на дадена държава да генерира достатъчни финансови ресурси, особено на национални ресурси, и достъпа ѝ до други източници на финансиране, като например международни пазари, частни инвестиции или природни ресурси. Капацитетът на усвояване, също следва да се вземе предвид.
- **поети от държавата ангажименти и постижения:** следва да се даде положителна оценка на инвестициите на държавата в областта на

⁸ Като се вземат предвид настоящи инициативи като групата на ООН на високо равнище за устойчива енергетика за всички.

⁹ СОМ(2011) 303.

¹⁰ Включително чрез съвместната стратегия за Африка—ЕС.

образованието, здравеопазването и социалната защита, и напредъка ѝ в областта на околната среда, демокрацията и доброто управление, както и стабилността на нейната икономическа и данъчна политика, включително финансовото управление.

– **потенциално въздействие на ЕС:** оценено посредством две взаимосвързани цели:

- (1) увеличаване на степента, в която сътрудничеството на равнище ЕС може да **насърчава и подкрепя политическите, икономическите, социалните и екологичните реформи на политиката** в страните партньори;
- (2) увеличаване на **стимулиращия ефект** на помощта на ЕС върху други източници на финансиране за развитие, по-специално върху частните инвестиции.

Чрез цялостен **политически диалог и диалог за политиките** с всички страни партньори, ЕС следва да определи най-подходящата форма на сътрудничество, която да води до информирани и обективни решения относно най-ефективната комбинация от политики, нива на помощ, разпоредби за предоставяне на помощ и използването на нови и съществуващи финансови инструменти, които се основават на собствения опит на ЕС при управление на преход.

За някои държави това може да доведе до по-малко или липса на безвъзмездни помощи от страна на ЕС и до поява на **различни отношения за развитие**, основани на заеми, техническо сътрудничество или подкрепа за тристранно сътрудничество.

При **ситуации на уязвимост** следва да бъдат определени конкретни форми на подпомагане, за да се постигне възстановяване и устойчивост, по-специално чрез тясна координация с международната общност и правилното свързване на хуманитарните дейности. Целта трябва да бъде максимизиране на националната ангажираност, както на държавно, така и на местно равнище, така че да се осигури стабилност и да бъдат удовлетворени основните потребности в краткосрочен план, като същевременно се засили управлението, капацитета и икономическия растеж, като изграждането на държавни структури продължи да заема централно място.

Този процес на вземане на решения в отделни държави би дал на ЕС **гъвкавост**, за да може да реагира на неочаквани събития, и именно на природни или предизвикани от човека бедствия.

5. Координирани действия на ЕС

Разпокъсаността и нарастването на каналите за помощ са все още широко разпространени и дори нарастват, въпреки значителните усилия в последно време за координиране и хармонизиране на дейностите на донорите. ЕС трябва да поеме по-активна водеща роля, за която е упълномощена с Договора от Лисабон, и да направи предложения, за да стане европейската помощ по-ефективна.

Съвместното програмиране на помощта на ЕС и на държавите-членки ще намали разпокъсаността и ще повиши нейното въздействие пропорционално на поетите задължения. Целта е опростен и по-бърз процес на програмиране, който да протича основно на място.

Когато страната партньор е формулирала собствена стратегия, ЕС следва да я подкрепя, като разработи, когато е възможно, **съвместни документи за многогодишно планиране с държавите-членки**. Когато страната партньор не е направила това, ЕС ще се стреми да разработи съвместна стратегия с държавите-членки.

Този процес ще доведе до **единен съвместен програмен документ**, в който следва да се посочват **секторното разделение на труда** и разпределението на финансовите средства за всеки сектор и за всеки донор. ЕС и държавите-членки трябва да следват този документ при изготвянето на своите двустранни планове за изпълнение. До участие следва да се допускат и донори извън ЕС, които са се ангажирали с процеса в дадена страна.

За насърчаване на ангажираността на страната, **съвместното програмиране следва да бъде синхронизирано със стратегическите цикли на страните партньори**, когато това е възможно.

От оперативна гледна точка, ЕС и държавите-членки следва да използват условията за отпускане на помощи, които улесняват **съвместните действия, каквито са бюджетната подкрепа (в рамките на „единен европейски договор“), европейските доверителни фондове и делегираното сътрудничество**.

Относно междудържавното разделение на труда Комисията насърчава всички държави-членки да се стремят към повече прозрачност при влизане или напускане, в съответствие с Кодекса за поведение на ЕС относно разпределението на труда¹¹. Необходим е **координиран подход, включително механизъм за координиране на междудържавното разделение на труда**.

ЕС трябва да разработи **обща рамка за измерване и съобщаване на резултатите** от политиката за развитие, включително за приобщаващ и устойчив растеж. В съответствие с оперативната рамка за ефективността на помощта¹², ЕС ще работи със страните партньори и други донори за цялостни подходи към **националната и взаимната отчетност и прозрачност**, включително чрез изграждане на статистическия капацитет.

Прозрачността е в основата на ефективна и подлежаща на отчетност помощ. Комисията, която прие стандарт за инициативата за прозрачност на международната помощ, вече е един от най-прозрачните донори. Следва да продължи да полага усилия в тази посока заедно с държавите-членки.

---

¹¹ 9558/07.

¹² 18239/10.

6. По-ДОБРА СЪГЛАСУВАНОСТ МЕЖДУ ПОЛИТИКИТЕ НА ЕС

ЕС е в челните редици по отношение на програмата за **съгласуваност на политиките за развитие (СПР)** и ще продължи да оценява въздействието на своите политики върху целите за развитие. Той ще засили диалога на национално ниво за СПР и ще продължи да популяризира СПР в световни форуми, за да подпомогне сформирването на среда, която подкрепя усилията на най-бедните държави.

Бъдещата МФР следва да засили СПР. Предвидени са тематични програми като инструменти за разрешаване на световните проблеми и ще се проектират политики на ЕС както в областта на сътрудничеството за развитие, така и за подпомагане на изкореняването на бедността.

ЕС трябва да засили своя **съгласуван подход към сигурността и бедността**, като адаптира своите правни основания и процедури, когато е необходимо. Инициативите на ЕС за развитие, външна политика и политика на сигурност следва да бъдат свързани, така че да се създадат по-съгласуван подход за мир, изграждане на държавни институции, намаляване на бедността и справяне с причините, на които се дължи даден конфликт. ЕС се стреми да осигури плавен **преход от хуманитарна помощ и отговор при кризи към дългосрочно сътрудничество за развитие.**

По отношение на връзката между развитие и миграция ЕС следва да подпомага развиващите се страни в укрепването на техните политики, капацитети и дейности в областта на миграцията и мобилността, с оглед оптимизиране на въздействието върху развитието на по-голяма регионална и глобална мобилност на хората.

7. ОБВЪРЗВАНЕ С ПРОГРАМАТА ЗА ПРОМЯНА

Комисията призовава Съвета да подкрепи предложената програма за промяна, която се стреми да:

- предостави на ЕС **политика за развитие и практика с широко въздействие** за идното десетилетие и водеща роля при определянето на всеобхватна международна програма за развитие до 2015 г. и след това;
- подкрепи необходимите промени в страните партньори за постигане на **по-бърз напредък за намаляване на бедността и постигане на целите на хилядолетието за развитие.**

Службите на Комисията и ЕСВД ще гарантират, че ръководните принципи, изложени в настоящото съобщение, ще бъдат постепенно отразени през оставащия период от настоящия програмен цикъл и в бъдещите програмни документи, както и в предложенията, свързани със структурата, законодателството и планирането на бъдещите финансови инструменти за външни действия.

Държавите-членки се приканват да изпълнят програмата.